

imagináció és inspiráció állapotának megragadása, kialakítása kellene hogy legyen, ezért nem feltétlen követelmény a fenti elv, de ügyelni kell a megfelelő egyensúlyra. Itt a tanítás módszerének például rajzoltatással vagy közreműködéssel, önálló kutatással, vagy az önképzés egyéb formáinak bekapcsolásával kellene a kérdést megoldani - számos egyéni ötlet alkalmazható.

A második évtől a hallgatóság előadásokat, foglalkozásokat tarthat, kb. az alkalmak felét; a harmadik évtől önállóan vezetik a foglalkozásokat, felváltva, vagy közösen kialakítva egy-egy eseményt, vagy kurzust. Itt a tanár szerepe inkább koordinatív tevékenységgé válik, és egyre inkább háttérbe szorul; főleg a pusztán jelenlét, az értékelésben való részvétel, a biztonság bizonyos fokú érzése a fontos, és egyre inkább a hallgató saját szellemi tevékenysége, alkotó részvétele válik jelentőssé.

Ez a felvezetés magában rejti annak a lehetőségét, hogy a későbbiek során a ciklusok háromévenkénti indítását, ezáltal párhuzamos ciklusok - kurzusok - lehetőségét teremtsük meg, emelve a hallgatói létszámot, és kibővítvé az időráfordítást. Ez az első induló ciklus sikerén vagy sikertelenségén, a fejlődés szerves a valóságos szükségleteken való alapulásán múlik.

Fontos része a tanításnak és tanulásnak a tanári és hallgatói grémium külön és együttesen tartandó üléseinek rendje, amelyen kialakulnak a kurzusok programjai, és a következő ciklusok menetrendjei.

(Az Egyesülés Igazgatótanácsa a fenti vázlatot jóváhagyta, és megbízta Kampis Miklóst - a vázlat készítőjét - továbbá Kálmán Istvánt, Salamin Ferencet és Zsigmond Lászlót, hogy a részleteket dolgozzák ki. Első lépésben az alábbi témákban történt megállapodás:

Időrend, témakörök, tanárok, tanítványok, hely, gazdasági háttér, szervezeti rend, tennivalók sorrendje.

A szabadiskola októberben indul, meghirdetésének széleskörűen szeptemberig kell megtörténnie. Az elhelyezéssel kapcsolatban az Építészkaromával és a Magyar Művelődési Intézettel indulnak megbeszélések.)

Egy gondolat a Kós Károly Szabadegyetem fejlesztési koncepcióvázlatához

Azok a személyek, akiknek kezdeményezéséből és munkájából a Kós Károly Egyesülés - mint cégbíró-ság által bejegyzett intézmény - létrejött, elhatározásukkal hármas célkitűzést akartak megvalósítani:

- az Egyesülést alkotó cégek gazdasági együttműködése számára korszerű formát teremteni

- ápolni a múltat a jövő kultúrájával összekötő szellemi forrást (szabadiskola)
- megvalósítani egy kreativitást kibontakoztató posztgraduális képzést (vándoriskola)

A ma már az idősebb generációhoz tartozó alapítók abban a reményben hozták létre ezt az intézményt, hogy segíteni fogja az utánuk következő generációnak abba a szellemi mozgalomba történő integrálását, amely mozgalom a bolsevizmus uralma alatt "több évtizedes partizánháborút folytatott a magyar építészet és kultúra jövőbe való átmentéséért"

Amit eddig nem sikerült megvalósítani, az az Egyesülés cégei közti együttműködés. Hiányzik az a korszerű szervezeti forma, struktúra, mely a gazdasági együttműködés számára is teret teremtené. Ha ezt elhanyagoljuk, akkor olyan emberi problémák keletkeznek, melyek okait a hagyományos formák túlélésében találhatjuk. Ez az oka annak is, hogy sokak számára az érvényesülés, a gazdasági sikerek elérése vált elsődlegessé, ami pedig az új hatalmi struktúra létrehozását segíti elő.

A megalakuláskor azt gondoltam, hogy a szociális organizmus hármas tagozódásának gondolata épp a Kós Károly Egyesülésben talál majd megértésre, és ez segíteni fogja egy valóságos vállalkozói szellem kifejlődését.

A Szabadegyetemnek, mint posztgraduális képzésnek, a mai állami egyetemi oktatás hiányosságai-ból kell kiindulnia. A diákoknak a szakma gyakorlásához szükséges képességek mellett modern szociális ismereteket is el kell sajátítaniuk; tudnunk kell azonban, hogy ilyen képességekkel eredendően nem rendelkezünk, ezeket csak a másokkal való együtt dolgozás során alakíthatjuk ki. A diákokat hozzá kell segítenünk annak megértéséhez, hogy a modern közösségalkotás formája nem lehet az állami struktúra, hanem csak az *önigazgatás*. Az önigazgatás azonban az élet minden összetevőjét magába foglalja, vagyis a szellemi (szakmai), jogi és a gazdasági területeket is. Csak ebben a formában keletkezik permanens lehetőség individuálisan felelős kezdeményezések számára, melyekből az egész közösség táplálkozik.

A SZELLEM A FORRÁS, A SYNERGIA (együttműködés) TEREMT A SZELLEM SZÁMÁRA TERET (=élettér), INTÉZMÉNYES STRUKTÚRÁT.

Úgy tűnik számomra, hogy ezt nem eléggé ismertük föl, ezért keletkezett diszharmónia az Egyesülés szellemi törekvése és a tagszervezetek gazdasági együttműködése között.

A Szabadegyetem indításánál ezt nem hagyhatjuk figyelmen kívül, mert ennek kiegyenlítése az utánunk jövő generáció feladata.

Kálmán István